

NOTAT VEDR. ESTIMAT PÅ VÆRDIEN AF DET FRIVILLIGE ARBEJDE I DIF

Til: DIF Udvikling og Sekretariatet
CC: Hans Bay
Fra: Team Analyse v. Michael Fester og Kasper Lund Kirkegaard
Vedr.: Estimat på værdien af det frivillige arbejde i DIF

Indledning

I forbindelse med DIF's udviklingskonference i januar 2013 ønsker DIF, at der foretages en eller flere konkrete beregninger af værdien af det frivillige arbejde, som finder sted i de ca. 11.000 frivillige foreninger i DIF-idrætten.

Dette notat beregner ét samlet estimat på værdien af DIF-idrætten. Estimatet er et konkret bud på den samlede værdi, som det frivillige arbejde resulterer i. Notatet er udformet således, at mellemregninger, forudsætninger og antagelser lægges åbent frem for offentligheden, som derved kan diskutere med.

Værdisætninger og beregninger af frivilligt arbejde er ofte omdiskuterede. Det skyldes primært en længere række mellemregninger i det store regnestykke, hvis præmis bliver genstand for metodediskussioner. Der er ofte tale om forudsætninger og antagelser, der ikke baseres på objektiv viden eller empiri.

Værdisætninger forudsætter dertil ofte, at den øgede pris for et foreningsmedlemskab, som aflønningerne naturligt ville medføre, ikke umiddelbart har konsekvenser på efterspørgslen og behovet for at være medlem af en idrætsforening, hvilket også er en præmis, der kan diskuteres. Derfor tager værdisætningen ikke højde for de såkaldte dynamiske effekter en sådan implementering af et nyt aflønningssystem ville medføre.

Dertil er der også diskussioner om hvor mange frivillige, der går på én fuldtidsprofessionel lønnet ansat. Denne problemstilling illustrerer, at det absolutte antal trænere og ledere i idrætten som konsekvens potentielt vil kunne formindskes drastisk ved en total professionalisering af den frivillige indsats, da en fuldtidsprofessionel vil kunne erstatte mange frivillige, der typisk har et langt mere tidafgrænset engagement.

I dette notat afrapporteres først hovedkonklusionerne af Team Analyses beregninger på værdien af det frivillige arbejde i DIF. Herefter redegøres der for de relevante mellemregninger, forbehold og antagelser ved de pågældende estimater af værdien af det frivillige arbejde.

Hovedresultater

I dette afsnit afrapporteres resultaterne, hvorefter mellemregninger, forudsætninger og forbehold ved de enkelte estimater kommer efterfølgende. I tabel 1 herunder kan de samlede estimater ses.

Tabel 1 – Estimer på værdien af det frivillige arbejde i DIF

Trænere	8.939.159.274
Ledere	6.704.457.606
Andet	1.476.532.596
Total	17.120.149.476

Det samlede estimat kommer frem til ca. 17 milliarder kroner, som således er værdien på det frivillige arbejde i DIF-idrætten, hvis samtlige frivillige i DIF-idrætten blev erstattet af lønnet personale.

Følgende forbehold skal tages ved brugen af ovenstående estimater:

- Der er tale om estimater, hvilket i sig selv vil rumme en vis usikkerhed.
- Antallet af frivillige som udregningerne er baseret på, er ligeledes et estimat.
- Der er tale om antal stillinger, og ikke antal individer, hvilket betyder, at der ikke tages højde for overlap mellem trænere/instruktører, ledere og andre frivillige.
- Estimatet tager ikke evt. dynamiske effekter med i betragtningen.

Fuldtidsstillinger i DIF

I tabel 2 herunder, ses det hvor mange fuldtidsstillinger (årsværk) de 344.732 frivillige instruktører, ledere og andre frivillige med svarer til.

Tabel 2 – Antal stillinger (årsværk) som det frivillige arbejde i DIF resulterer i

Trænere	16.530
Ledere	8.704
Andet	4.376
Total¹	29.610

De 344.732 frivillige i DIF-idrætten svarer således til i alt 29.610 fuldtidsstillinger (årsværk²).

Uddybning af hovedresultater

Nedenfor er hovedresultaterne uddybet med de relevante mellemregninger, præmisser og forbehold.

Trænere og lederes vilkår i idrætten

I 2006 foretog DIF og DGI i samarbejde med SFI en større undersøgelse af trænere og lederes vilkår i idrætten. Resultaterne er hidtil kun offentliggjort som PowerPoint på DIF's hjemmeside(DIF & DGI, 2006). Disse slides indeholder ikke metodeovervejelser bag de forskellige afrapporterede data, hvorfor resultaterne i dette notat i en række tilfælde afviger fra de tidligere kendte resultater, da vægtning i disse resultater ikke er kendte.

¹ Afrundet til nærmeste hele tal

² Et årsværk svarer til 1.924 timer.

Respondenterne bliver bedt om at angive hvad deres primære funktion er i foreningen, hvor der er oplyst 11 forskellige funktioner (Se de 11 funktioner i Bilag 1). Da flere af respondenterne har angivet flere roller i foreningen, fokuseres der i dette notat kun på den rolle, som respondenterne angiver som værende deres 'primære'. Der er samlet set tre forskellige kategorier, hhv. 'trænere/instruktører', 'ledere' og 'andre frivillige', som har hver deres estimat på beregningen af værdien for det frivillige arbejde, som de ligger i deres forening.

I denne undersøgelse er det dertil muligt at beregne, hvad det gennemsnitlige timeforbrug er for hver af de tre grupperinger både i og udenfor sæsonen. I nedenstående tabel 3 er det gennemsnitlige timeforbrug, for hver af de tre grupperinger oplyst.

Tabel 3 – Gennemsnitligt timeforbrug pr. uge i sæsonen og udenfor sæsonen, fordelt på rolle i foreningen

	I sæsonen	Udenfor sæsonen
Trænere	5,7	1,3
Ledere	3,89	1,79
Andet	1,68	0,54

I datamaterialet spørges der ind til hvor lang en sæson er. Den gennemsnitlige sæson i datamaterialet på tværs af samtlige idrætsgrene er på 9 måneder, hvilket betyder, at perioden udenfor sæsonen er på 3 måneder.

Til beregning af værdien af de timer, som frivillige bruger i idrætsforeninger, benyttes der en række gennemsnitslønninger hentet fra Danmarks Statistiks oversigt over gennemsnitslønninger (www.statistikbanken.dk). Afsnittet om hvert af de tre estimater indeholder en argumentation for valget af den enkelte løngruppe.

Estimat af værdien af frivilligt træner- og instruktørarbejde i DIF

Hvis det ud fra ovenstående præmisser antages, at man direkte kan overføre timeforbruget fra de frivillige trænere og instruktører, til lønnede ansatte ud fra en given timesats, uden dynamiske effekter, kan estimatet for værdien af det frivillige træner- og instruktørarbejde i DIF fastsættes.

I undersøgelsen 'Trænere og leders vilkår' fra 2006, kan det gennemsnitlige timeforbrug blandt trænere og instruktører bestemmes. Dette timeforbrug benyttes til at udregne værdien af deres frivillige indsats.

Ud fra det nye datamateriale beregnes den gennemsnitlige tid, som en træner og instruktør bruger om ugen i sæsonen til 5,7 timer, samt til 1,3 timer om ugen *udenfor* sæsonen.

Med en gennemsnitlig arbejdsuge på 37 timer, går der således 6,49 frivillige trænere og instruktører på én fuldtidsstilling i sæsonen, og 28,46 trænere og instruktører *udenfor* sæsonen.

Ud fra ovenstående beregning på, at sæsonlængden er 9 måneder, bruger hver frivillig træner/instruktør således i alt 222 timer i sæsonen samt 17 timer i alt *udenfor* sæsonen på trænergerningen årligt.

Sammenlagt resulterer det i, at en træner/instruktør bruger 239 timer om året på at være frivillig³.

Som beregnet i et tidligere notat, antages det, at der i DIF i 2010 i alt var 132.960 frivillige trænere og instruktører⁴, som tilsammen bruger 31.804.032 timer om året på at være frivillige

³ $52 \cdot (9/12 \cdot 5,7 + 3/12 \cdot 1,3) = 239$ timer årligt

trænere/instruktører, hvilket svarer til i alt 16.530 heltidsstillinger (årsværk svarende til 1.924 timer) med en gennemsnitlig arbejdsuge på 37 timer⁵.

Gennemsnitslønnen, som skal bruges til at beregne den samlede værdi med, er hentet fra Danmarks Statistik (DS). Den valgte reference i DS er hentet i 'træner, instruktør og dommerarbejde inden for sport', som synes at være en fin betegnelse for denne gruppe af frivillige, på trods af at den er suppleret med dommergerningen. DS angiver den gennemsnitlige timeløn til at være 281,07 kr. Hvis den gennemsnitlige løn benyttes, resulterer det samlede estimat i **8.939.159.274 kr.**

Dette estimat er beregnet ud fra antagelsen om, at de frivillige trænere/instruktører uden videre kan erstattes af lønnet personale uden yderligere dynamiske konsekvenser for efterspørgslen på idræt.

Estimat af værdien af frivilligt lederarbejde i DIF

I idrætsforeninger har ledere, ligesom i det private erhvervsliv, en lang række varierende opgaver, som gør det vanskeligt at finde den præcise jobfunktion, som de frivillige bestyrelsesmedlemmer kan sammenlignes med i det private erhvervsliv. Samtidig varierer det også ganske meget fra forening til forening, hvad der ligger i at være bestyrelsesmedlem, formand, næstformand, kasserer osv.

For at dette estimat kan bruges, skal man acceptere antagelsen om, at man kunne erstatte frivillige idrætsledere med ledere fra sportens lønnede verden, som således har en decideret arbejdsfunktion. I dette estimat synes den mest relevante jobfunktion i DS at være "Ledelse af hovedaktiviteten inden for sport, forlystelse eller kultur" som reference for den jobfunktionen, som foreningsidrættens frivillige ledere udfører.

Jobfunktionen er valgt da lederne i idrætsforeninger har et overordnet politisk ledelsesansvar og samtidig bestrider et tillidshverv, hvilket er vanskeligt at overføre til det lokale, private erhvervsliv, men disse har sjældent en bestyrelse.

Baseret på 'Trænere og ledeses vilkår'-undersøgelsen fra 2006 vides det, at en frivillig leder bruger 3,89 timer om ugen *i* sæsonen og 1,79 timer om ugen *udenfor* sæsonen.

Med en gennemsnitlig arbejdsuge på 37 timer, går der således 9,5 frivillige ledere på én fuldtidsstilling i sæsonen, og 20,67 *udenfor* sæsonen. Ud fra ovenstående beregning på, at sæsonlængden i DIF er på 9 måneder, bruger hver frivillig leder således 152 timer *i* sæsonen samt 23 timer *udenfor* sæsonen på lederjobbet årligt. Sammenlagt resulterer det i, at en frivillig leder i DIF's foreninger bruger 175 timer årligt på bestyrelsesarbejde⁶.

Det antages dertil i et tidligere notat, at der i 2010 i alt var 95.698 frivillige ledere. De 95.698 frivillige ledere bruger således i alt 16.745.236 timer om året på frivilligt arbejde, hvilket svarer til i alt 8.704 heltidsstillinger (årsværk) med en gennemsnitlig arbejdsuge på 37 timer⁷.

Gennemsnitslønnen for denne jobfunktion er 400,38 kr. i timen. Ved at benytte denne gennemsnitsløn resulterer estimatet på alt i **6.704.457.606 kr.**

⁴ For metoderne bag dette estimat, såvel som estimatet på antallet af 'ledere' og 'andre frivillige' henvises til 'Notat vedr. estimat på antallet af frivillige i DIF', der kan rekvireres ved henvendelse til Team Analyse v. Kasper Lund Kirkegaard, klk@dif.dk, 22 716 633.

⁵ $(31.804.032/52)/37 = 16.530$ stillinger

⁶ $52*(9/12*3,89+3/12*1,79) = 175$ timer årligt

⁷ $(16.747.150/52)/37 = 8.704$ stillinger

Timelønnen for denne løngruppe synes at være forholdsvis høj, hvilket kan give et kunstigt højt billede af ledernes økonomiske bidrag til samfundet.

Derudover tager estimatet ikke højde for de varierende bestyrelsesopgaver blandt de frivillige i DIF-idrætten.

Estimat af værdien af 'andre frivillige opgaver' i DIF

Gruppen af frivillige med 'andre opgaver end træning/instruktion og ledelse' er vanskelig at definere, da vi ikke har detaljeret viden om denne gruppes arbejdsforhold og -opgaver. De jobfunktioner, som de enkelte frivillige varetager varierer derfor utroligt meget. I Frivillighedsundersøgelsen defineres denne gruppe som "*med 'andre opgaver' menes eksempelvis boldledere og andre faste hjælpere til træning, kampe, opvisninger/stævner og lign. og/ eller personer, der fast varetager pasning af cafeteria, kiosk, klubbus og lign. samt fast administrativt personale.*"

Den store variation af opgaver vanskeliggør muligheden for at give denne store gruppe af frivillige én samlet timeløn. Til dette estimat er jobfunktionen 'Forefaldende arbejde' blevet valgt som referencepunkt i DS, da det antages at denne gruppes primære funktion netop er at løse tidsbegrænsede, forefaldende arbejde, som opstår rundt omkring i idrætsforeningerne i tæt forbindelse med andre foreningsaktiviteter.

Derudover er antallet af frivillige i denne gruppe ganske usikkert, og i spørgeskemaet, som ligger til grund for estimatet, bedes respondenterne da også om at 'angive skønnet antal', hvilket indikerer, at dette tal er behæftet med en noget større usikkerhed end de andre grupperinger.

Fra 'Trænere og leders vilkår' fra 2006 kan det udregnes, at en frivillig i denne kategori bruger 1,68 timer om ugen *i* sæsonen og 0,54 timer om ugen *udenfor* sæsonen. Dette betyder således, at en gennemsnitlig frivillig fra denne kategori bruger 73 timer om året, fordelt på 66 timer *i* sæsonen og 7 timer *udenfor* sæsonen⁸.

Det antages dertil, at der i DIF i 2010 i alt var 116.074 frivillige med 'andre opgaver' end træning/instruktion og ledelse som den primære funktion. De 116.074 frivillige bruger således sammenlagt 8.420.008 timer om året på at være frivillige, hvilket svarer til i alt 4.404 heltidsstillinger (årsværk) med en gennemsnitlig arbejdsuge på 37 timer⁹.

Ved at benytte løngruppen 'forefaldende arbejde', som har en gennemsnitlig timeløn på 175,36 kr. fås i alt **1.476.532.596 kr.**

Samlet set er resultatet således:

Tabel 4 – Estimer på værdien af det frivillige arbejde i DIF

Trænere	8.939.159.274
Ledere	6.704.457.606
Andet	1.476.532.596
Total	17.120.149.476

⁸ $52 * (9/12 * 1,68 + 3/12 * 0,54) = 73$ timer årligt

⁹ $(8.473.402/52)/37 = 4.404$ stillinger

Reference List

- DIF and DGI (2006). Ledere og trænere vilkår. from http://www.dif.dk/UDDANNELSE_OG_VIDENSBANK/Vidensbank/Undersoegelser/~media/Baseline_site/Import_100916/upload/interessenter/dif/difdk/pdf/foreningsundersoegelse/undersoegelse%20af%20traenere%20og%20lederes%20vilkaar%202006%20pdf.ashx
- Knudsen, Ditte Svane (13-11-2011). Derfor får mænd højere løn end kvinder. Retrieved, 15-1-2013 from <http://videnskab.dk/kultur-samfund/derfor-far-maend-hojere-lon-end-kvinder>
- www.statistikbanken.dk - Her vælges Arbejde, løn og indkomst, hvorefter 'SLON21' vælges, og her søges således på jobfunktion.

Bilag 1 – Mulige funktioner i undersøgelsen 'Trænere og lederes vilkår'

- 1) Træner/instruktør for seniorer*
- 2) Træner/instruktør for børn og unge under 18*
- 3) Holdleder for seniorer*
- 4) Holdleder for børn og unge under 18*
- 5) Formand**
- 6) Næstformand**
- 7) Kasserer**
- 8) Sekretær**
- 9) Menigt bestyrelsesmedlem **
- 10) Udvalgsmedlem**
- 11) Andet***

*=Træner/instruktører

**=Ledere

***=Andre opgaver